

Brussel, 10 april 2018

Nieuwe handelsroutes in het Middellandse Zeegebied zullen door het zuiden en het oosten van de regio lopen

In het Middellandse Zeegebied begint de recente opstoot van protectionisme verandering teweeg te brengen in het complexe web van vrijhandelsverdragen en de handelsroutes in de regio te verleggen. Er ontluiken twee nieuwe trends:

- de zuidelijke en oostelijke Middellandse Zeelanden klimmen op in de waardeketen – dat bewijst met name de export in de autosector en de ICT;
- in de regio staan nieuwe leveranciers van grondstoffen op (energie, chemie en bouwmaterialen), zoals Griekenland, Cyprus en Egypte.

Handel binnen de regio vertraagt

In Azië wint de regionale handel aan belang, maar ondanks de vele multilaterale en bilaterale akkoorden die sinds het proces van Barcelona in 1995 tot stand zijn gekomen, slagen de landen rond de Middellandse Zee daar niet in. De handel binnen de regio is zelfs afgenomen van 31% van de export in 2001 tot 29% in 2016. Gemeten naar omvang situeert een groot deel van de regionale handel (79,4% van de in- en uitvoerstromen) zich in de Europese Middellandse Zeelanden¹, die lid zijn van de eurozone. Die subregio verloor de afgelopen 15 jaar echter gestaag terrein aan landen in de zuidelijke subregio² (10,1%), de oostelijke subregio³ (8,4%) en de Balkan⁴ (2%).

Die zwakke handelsintegratie, ondanks de grotere inspanningen om samen te werken in de afgelopen 20 jaar, kan op verschillende manieren verklaard worden. Concurrentie tussen de zuidelijke en oostelijke landen die zich specialiseren in landbouw en textiel is vaak het eerste argument dat daarvoor wordt aangehaald, maar er zijn nog meer verklaringen. De crisis van 2009 en de Arabische lente van 2011 deden de zuidelijke en oostelijke Middellandse Zeelanden (uitgezonderd Marokko) verder vertragen en daardoor nam de openheid in de regio af. Bovendien hebben de vele handelsverdragen met telkens andere voorwaarden het handelsproces complexer gemaakt. Tegelijk neemt, alle mooie woorden over meer handel ten spijt, het aantal protectionistische maatregelen (zoals belastingen, antidumpingmaatregelen, overheidssubsidies en quota) gestaag toe. Sinds 2012 werden er in het Middellandse Zeegebied 381 per saldo protectionistische maatregelen ingevoerd, waarvan bijna de helft rechtstreeks andere landen uit de regio in het vizier neemt.

---

¹ **Europese Middellandse Zeelanden:** Portugal, Spanje, Frankrijk, Italië, Slovenië, Griekenland, Cyprus en Malta.

² **Zuidelijke Middellandse Zeelanden:** Marokko, Algerije, Tunesië, Libië en Egypte.

³ **Oostelijke Middellandse Zeelanden:** Israël, Turkije en Libanon.

⁴ **Balkanlanden:** Albanië, Bosnië en Herzegovina, Kroatië en Montenegro.

Zuidelijke en oostelijke Middellandse Zeelanden voeren auto- en ICT-export op en beginnen grondstoffen te leveren

Sinds de jaren 2000 ontwikkelen zich enkele nieuwe trends in de exportstructuur van de landen uit het Middellandse Zeegebied. De Europese landen in de regio lijken terrein te verliezen in sectoren met een hoge toegevoegde waarde, zoals auto's en ICT (informatie- en communicatietechnologie) en meer verwerkte landbouwproducten en chemische producten uit te voeren. De zuidelijke en oostelijke Middellandse Zeelanden beginnen op te klimmen in de waardeketen ten koste van traditionele sectoren, zoals textiel. In de Balkanlanden zijn die trends minder uitgesproken, al is er duidelijk een toename in de export van landbouwproducten en metalen. Voorts trekt ook de handel tussen Noord-Afrikaanse landen en de oostelijke Middellandse Zeelanden aan en beginnen nieuwe handelsroutes te ontstaan.

- **Auto's: Marokko en Turkije -> Europese en oostelijke Middellandse Zeelanden**

Het beleid dat Marokko en Turkije voeren om aansluiting te zoeken bij mondiale waardeketens door hun industrie te ontwikkelen en versterken, heeft mee de auto-export in het Middellandse Zeegebied veranderd. In 2016 was Turkije goed voor 13% van de auto-export in de regio (tegenover amper 2% in 2000). Vooral naar de Europese Middellandse Zeelanden nam de uitvoer toe. Tussen 2012 en 2016 maakte de auto-export naar het Middellandse Zeegebied 13% van de totale export van Marokko uit. Het leeuwendeel daarvan gaat nog altijd richting Europa, maar ook Turkije en Egypte zijn handelspartners.

- **ICT: Tunesië en Marokko -> Europese Middellandse Zeelanden**

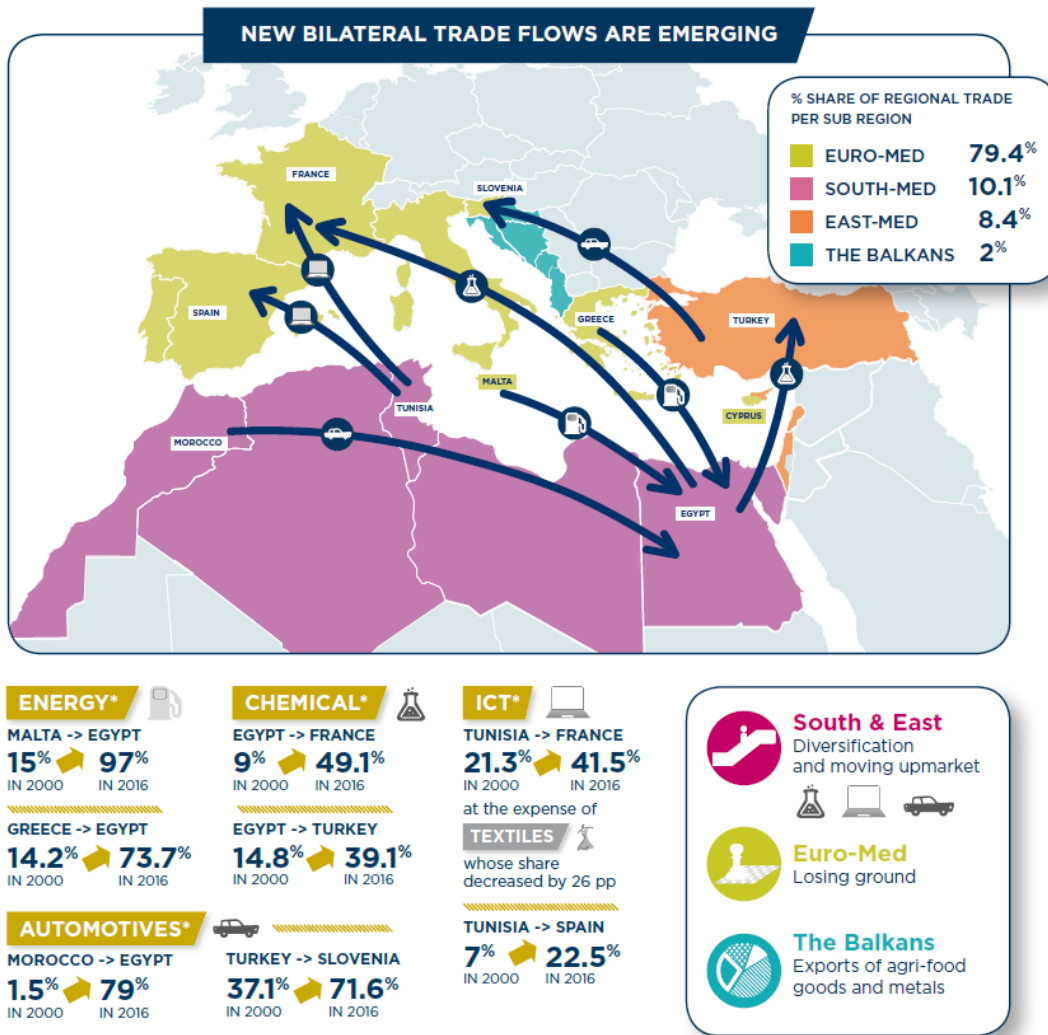
In zowel Tunesië als Marokko wint de ICT-export aan belang. In Tunesië zorgt die nieuwe specialisatie voor een toename van de export naar de Europese Middellandse Zeelanden (voornamelijk Frankrijk, maar ook Spanje) en ICT maakt nu al 30% van de totale export van het land naar die subregio uit. In Marokko zien we een verschuiving in de exportstromen: de uitvoer naar Spanje en Italië neemt toe, die naar Frankrijk, Portugal en Malta neemt af.

- **Energie: Griekenland en Malta -> oostelijke Middellandse Zeelanden**

De energiesector tekent nog altijd voor het leeuwendeel van de handel in het Middellandse Zeegebied, maar de structuur verandert. De export van gas en olie verliest terrein aan geraffineerde producten. In Griekenland en Malta stijgt de uitvoer naar oostelijke Middellandse Zeelanden, zoals Turkije en Egypte.

- **Chemie: Egypte en Cyprus -> oostelijke en Europese Middellandse Zeelanden**

Egypte staat traditioneel sterk in chemische producten en kunststoffen. Die voert het vooral uit naar Turkije en Libanon, maar de export naar Europese Middellandse Zeelanden en in het bijzonder naar Frankrijk zit in de lift. Cyprus richt zich ook op oostelijke Middellandse Zeelanden, zoals Israël, Griekenland en Libanon.

CONTACTPERSOON VOOR DE PERS

Kris DEGREEF - T. +32 (0)2 404 01 07 - kris.degrees@coface.com

Coface: voor handel - samen activiteiten uitbouwen

70 jaar ervaring en het meest fijngemaakte netwerk hebben Coface tot een referentie inzake kredietverzekering, risicobeheer en de wereldwijde economie gemaakt. De experts van Coface, die de ambitie koesteren om uit te groeien tot de soepelste, wereldwijde handelskredietverzekeringspartner binnen de sector, werken op het ritme van de wereldeconomie en ondersteunen 50.000 klanten bij het uitbouwen van succesvolle, groeiende en dynamische bedrijven. De diensten en oplossingen van de Groep beschermen en helpen ondernemingen om kredietbeslissingen te nemen teneinde hun vermogen te verbeteren om zowel op hun binnenlandse als exportmarkten te verkopen. Coface stelde in 2017 ongeveer 4.100 mensen te werk in 100 landen en liet een omzet optekenen van € 1,4 miljard

www.coface.be

COFACE SA. is listed on Euronext Paris – Compartment A
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

COFA
LISTED
EURONEXT

PERSBERICHT

